

Tööleht “Milleks meile rohesõnad?”

Keel täieneb kogu aeg. Uute asjade nimetamiseks on paratamatult vaja välja mõelda uusi sõnu. Vahepeal on aga vaja olemasolevate sõnade asemele lihtsalt paremaid. Sõnause sõnavõistluse abil oleme saanud eesti keelde mitmeid uudissõnu, näiteks taristu, kärgpere ja sähku. Selles korral keskendub sõnavõistlus rohesõnade otsingule. Me kõik oleme ilmselt kuulnud kasvuhooneefektist, ressursitõhususest ja rohepöördest, aga mis oleks, kui saaks neile veel paremad vastused? E-tundi tuleb külla Sõnause hindamiskomisjoni liige ja Sustinere keskkonnaekspert Mariliis Kolk, kes räägib uudissõnadest, nende loomise põhimõtetest ja sellest, milleks meile üldse on rohesõnu vaja.

Kasuta töölehte nii:

- enne otseülekannet häälesta end teema lainele;
- otseülekande ajal küsi esinejalt küsimusi;
- pärast otseülekannet mõelge gruppides välja rohesõnu.

ENNE OTSEÜLEKANDE VAATAMIST

Kirjuta, mida sinu arvates võiksid tähendada need Sõnause sõnavõistlusel välja pakutud sõnad.

Kokakäpik -

Suumerdama -

Haaksõna -

Digitigedik -

Meelemeem -

Tullu -

OTSEÜLEKANDE AJAL KÜSI KÜSIMUSI

Selleks, et saada vastuseid enda jaoks olulistele küsimustele, saad YouTube'i otseülekande ajal külalisõpetajalt küsimusi küsida. Lisa vestlusesse või palu õpetajal oma küsimus vestlusesse lisada nii: **Kaari 12. klass, Kurtna Kool. Kuidas saada presidendiks?**

Ole küsimust sõnastades viisakas ja täpne. Sinu küsimusi näevad kõik, kes samal ajal otseülekannet vaatavad. Mida varem jõuad küsimused saata, seda suurema tõenäosusega jõuame vastata.

OTSEÜLEKANDE JÄREL MÕELGE GRUPPIDES ROHESÕNU

1. Moodustage 3-4-liikmelised rühmad. Lugege läbi allpool loetelus toodud kirjeldused nähtustest ja asjadest. Pange neile nimi! Võite ette kujutada, et olete saanud endale väikese õe või venna - ilmselt tahaksite talle panna sellise nime, mis kõlab hästi, sobib kokku tema iseloomuga ja mis ei tekita võimalusi tema norimiseks. Lähtuge kõigest sellest ka ülesande täitmisel ja arutage omavahel, milline sõna igaks puhuks kõige paremini sobiks.

1) nähtus, kus atmosfäärigaasid (nt veeaur ja süsihappegaas) neelavad päikesekiirgusega kokkupuutumise tagajärjel Maa pinnalt eraldunud infrapunakiirgust, tõstes seeläbi järk-järgult planeedi keskmist temperatuuri.

2) olukord, kus inimesed tekitavad ainult nii palju kasvuhoonegaase, kui loodus jõuab ära siduda.

3) urineerimiseks ja roojamiseks mõeldud koht, kus vett ei kasutata.

4) väga energiatõhus hoone, milles kütteks, jahutuseks ja vee soojendamiseks kasutatakse väga palju taastuvenergiat, millest osa on toodetud kohapeal.

5) tegevus, mille käigus „pigistatakse“ energiat ja asjadest välja viimane – tehakse vähemast rohkem.

6) üleminek kasumlikule majandusmudelile, mis kindlustab looduskeskkonna püsijäämise tulevastele põlvetele ja kus kõik ühiskonna liikmed saavad ennast hästi tunda.

7) kasvuhoonegaaside heide, mis tekib näiteks mõne inimese või ettevõtte tegevuse käigus või mõne toote eluea jooksul.

* Saatke oma säravaimad mõtteväljatused kindlasti Sõnase hindamiskomisjonile veebilehel sonaus.ee. Seda saab teha nii üksi, kambakesi kui koos terve klassiga. Peale rohesõnade võib saata ka teisi uudissõnu - ükskõik, millisel teemal.